

CAPITALUL EDUCAȚIONAL ȘI CULTURAL AL BIBLIOTECII ȘTIINȚIFICE BĂLȚENE PE TIMP DE PANDEMIE

Valentina TOPALO,
Biblioteca Științifică a Universității
de Stat „Alec Russo”, Bălți

Rezumat: Biblioteca Științifică este un partener cultural și educațional al Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți pe parcursul a 75 de ani. Acest studiu reflectă activitățile și serviciile educaționale și culturale pe timp de pandemie, precum și instrumentele de marketing care au fost utilizate pentru promovarea resurselor, serviciilor și produselor către facultăți, profesori, studenți, masteranzi, doctoranzi, liceeni.

Cuvinte-cheie: activități educaționale, culturale și științifice, instrumente de marketing, evenimente, promovare, cluburi de bibliotecă, sesiuni de prezentare a bazelor de date, expoziții tradiționale și online.

Abstract: The Scientific Library is a cultural and educational partner of „Alec Russo” State University in Bălți for already 75 years. This study reflects library educational and cultural activities and services during the COVID-19 pandemic, presents marketing techniques used to promote library resources, services and products to university faculties, professors, academic students, postgraduates, graduate students.

Keywords: educational, cultural and scientific activities, marketing tools, events, promotion, library clubs, database presentation sessions, traditional and online exhibitions.

Unul din obiectivele strategice ale Bibliotecii Științifice a Universității de Stat „Alec Russo”, Bălți (USARB) este asigurarea informațională a procesului educațional, cultural și științific universitar prin intermediul serviciilor informaționale și programelor infodocumentare orientate spre valorificarea colecțiilor bogate, documentelor electronice, noilor tehnologii informaționale. Un rol important în acest demers îl au abilitățile bibliotecarilor capabili să soluționeze orice problemă de promovare a serviciilor electronice și tradiționale pentru a atrage utilizatorii la lectură. Pregătirea viitorului specialist se bazează

pe formarea unei viziuni umaniste asupra lumii, a culturii, a valorilor morale și estetice.

Biblioteca Științifică îndeplinește următoarele funcții principale:

- Informațională – comunicarea, promovarea colecțiilor Bibliotecii, a bazelor de date prin expoziții fizice, offline, online, reviste bibliografice informative/tematice, resurse tematice web etc., destinate dezvoltării abilităților creative și culturii generale ale tinerilor.

- Educațională – acoperirea informațională pentru realizarea obiectivelor educaționale stipulate în curriculumul uni-

versitar prin diverse forme de activități, contribuind la dezvoltarea nivelului intelectual al utilizatorului și stimulând procesul cognitiv.

- Instruire – formarea utilizatorului drept o persoană creativă, care gândește, cu un spirit moral și spiritual dezvoltat, sporirea nivelului de cultură generală a viitorului specialist.

În realizarea funcțiilor enumerate, Biblioteca respectă calea unității informației și a proceselor educaționale.

Activitățile educaționale se desfășoară pe trei direcții:

- Orientarea socio-politică a utilizatorilor. Educație civică. Educație pentru sănătate. Educație juridică și de mediu.

- Educarea viitorului specialist. Dezvoltare profesională. Promovarea politicii educației.

- Promovarea patrimoniului cultural. Educația morală și estetică a utilizatorilor comunității academice.

Programele culturale ale anului au inclus evenimente naționale, internaționale și mondiale: Anul internațional al sănătății plantelor, Deceniul de luptă împotriva deșertificării, 2011-2020 Deceniul Biodiversității, 2020-Kuala Lumpur Malaysia, Capitala Mondială a Cărții, Anul Lecturii în Republica Moldova, Universitatea de Stat „Alec Russo”, Biblioteca Științifică a USARB-75 de ani de la fondare.

De la începutul anului o serie de evenimente au fost organizate până la carantină. Primăvara anului 2020 a fost marcată de pandemia ce, treptat, a cuprins toate țările de pe mapamond. Biblioteca universitară bălțeană a construit viața conform unor regulamente, deprinderi și activități impuse de situația globală. Surprinși de noile condiții bibliotecarii au învățat cum să procedeze, cum să se protejeze și concomitent să își îndeplinească funcțiile. Toate serviciile au fost trecute în mediul online, asigurând continuitatea activității și interacțiunea cu utilizatorii de la distanță prin intermediul resurselor electronice disponibile și a rețelelor sociale. Una din sarcinile principale ale Bibliotecii a fost menținerea, ajustarea și crearea unor servicii electronice noi: *Biblioteca online* sau *Munca la distanță*,

Expoziții online, intensificarea activităților pe blogul *Biblioteca în dialog cu utilizatorii ș.a.* Pagina web a devenit cel mai solicitat serviciu - sursă de informații moderne, cu capacități foarte bine dezvoltate și multiple oportunități, oferind posibilitate navigatorilor să consume în mod activ o multitudine de resurse și servicii. Bibliotecarii s-au adaptat, s-au regrupat și s-au aliniat foarte repede și calm datorită faptului că Biblioteca are demult creată întreaga infrastructură de bază, inclusiv pregătirea personalului pentru acordarea serviciilor și instruirea la distanță.

Activitatea Expozițională

În continuare ne vom referi asupra expozițiilor tematice care au un rol deosebit de important în sprijinul procesului de învățământ. Practica a arătat că eficacitatea lor depinde în mare măsură de titlul, relevanța subiectului, de designul expoziției și de modul în care este prezentat. O expoziție este o privire creativă asupra subiectului descoperit, iată de ce bibliotecarii sunt mereu în căutare de forme inovative și creative de organizare, decorare, creând expoziții atractive care trezesc un viu interes al utilizatorilor.

Au fost organizate diverse expoziții în cadrul evenimentelor:

- **Aniversarea Bibliotecii Științifice și a Universității: *Perspectivă științifică deschisă*** (*Săptămâna accesului deschis la informație, 22-28 octombrie*), Promovarea investițiilor în educație și formare (*Săptămâna educației deschise 2020, 2-6 martie*). Pentru o mai bună cunoaștere a istoriei universității au fost organizate expoziții despre Biblioteca, *Alma Mater la a 75-a aniversare*, fiind incluse documente despre istoria universității și a bibliotecii (*Personalitatea cadrului didactic - factor important al succesului și eficienței de învățare, Ziua Profesorului, Ziua Educației - 5 octombrie, 23 aprilie - Ziua Bibliotecarului, Ziua Națională de Sensibilizare privind importanța bibliotecilor în Republica Moldova*). Evenimentele și-au propus să extindă și să aprofundeze cunoștințele despre universitate, bibliotecă, tradiții. Astfel, este educat sentimentul de respect față de instituție, bibliotecă, responsabilitate pentru performanța academică și stăpâni-

rea viitoarei profesii.

- **Noaptea Cercetătorilor Europeni de Ziua Științei**, (proiect inițiat de Comisia de Cercetare a Uniunii Europene în 2005), Biblioteca Științifică USARB (27 noiembrie 2020) a promovat știința și recunoașterea cercetărilor prin intermediul expozițiilor online: *Creație, Inovație, Performanțe*, trecând în revistă cele mai semnificative realizări profesionale ale colectivului Bibliotecii Științifice USARB și cu prilejul celor 75 de ani de la fondarea Bibliotecii Științifice și a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți, *Produsul științific și didactic al USARB*, sistematizat pe facultăți, catedre. Utilizatorii au luat act de peste 210 documente: monografii, dicționare, enciclopedii, manuale, ghiduri, curriculumuri, anuare, articole, comunicări științifice prezentate la întruniri științifice naționale și internaționale semnate de cadrele didactice pe parcursul anilor 2018-2020. Aceste expoziții contribuie și la dezvoltarea Arhivei științifice universitare fiind indexate în Repozitoriul Instituțional ORA (Open research Archive) USARB, asigurând vizibilitatea cercetărilor USARB în lume.

Din anul 2016 Biblioteca Științifică vine în sprijinul Agendei 2030 de promovare și susținere a celor 17 ODD-uri (Obiective de Dezvoltare Durabilă), lansate de ONU. Orice activitate în bibliotecă susține un obiectiv prin organizarea unei game largi de acțiuni, servicii noi, expoziții, postări media etc.

Bibliotecarii promovează Obiectivele de Dezvoltare Durabilă 2030 inclusiv prin Centrul de Documentare al ONU, Centrul de informare al Uniunii Europene, Punctul de Informare NATO, Centrul de Informare a României, exemplificăm doar prin câteva titluri: *Sărăcia este o încălcare a drepturilor omului* (Obiectivul 1. Fără Sărăcie, Sănătate optimă de-a lungul vieții), *Utilizarea serviciilor și programelor de sănătate, Combaterea fumatului, Stop Fumat !*, „HIV rămâne o problemă globală de sănătate, datorită ignoranței și prejudecăților”, Norman Fowler (Obiectivul 3 - Sănătate și stare de bine), *Săptămâna Educației Artistice, USARB : perseverență și spirit investigator (12 octombrie - Ziua Universității și Bibli-*

otecii Științifice (Obiectivul 4. Educație de calitate); *Situația egalității de gen - azi femei (Jules Michelet), Egalitatea de șanse între femei și bărbați, Statutul social, politic și economic între femei și bărbați* (Obiectivul 5. Egalitate de gen) etc.

Biblioteca continuă să joace un rol semnificativ în organizarea muncii independente a utilizatorilor. Cu regret însă constatăm că cerințele de sprijin informațional al procesului educațional sunt în descreștere, fiind deplasate pe căutări din Internet. Bibliotecarii muncesc în această direcție, motto-ul fiind „În sprijinul muncii independente” folosit pe larg în proiectarea expozițiilor. De exemplu, expozițiile consacrate revistelor științifice, culturale au un motto comun „Vrei să cunoști mai multe, deschide această revistă”. Dialogurile, discuțiile, prezentările expozițiilor de către bibliotecari îi orientează pe studenți să navigheze spre publicațiile credibile de pe Internet, spre bazele de date abonate de USARB.

În toate expozițiile bibliotecarii se străduie să prezinte cărți din diferite ramuri ale cunoașterii, pe diverse teme și probleme actuale pentru ai sensibiliza pe studenți, elevi, profesori asupra unui anumit subiect, probleme (ecologice, de spațiu, de etichetă, istorie locală ori asupra unor anumite personalități pentru a afla cât mai mult despre viața și activitatea acestora etc.). Astfel, o modalitate de formare a culturii lecturii sunt anume expozițiile.

Activitatea expozițională a generat interes pentru :

- Educația patriotică, respectul față de țară, simbolurile țării, limba română, personalitățile sonore ale neamului: Tricolorul-simbolul neamului nostru, Ștefan cel Mare și Sfânt: Domnitor Legendar, Independență și Suveranitate (27 august – Ziua Independenței), (27 aprilie – Ziua Drapelului de Stat a R. Moldova), *Istoria românilor în timpul celor patru regi, Domn al Principatelor Unite ale Moldovei și Valahiei, Alexandru Ioan Cuza*, (20 martie 1820-15 mai 1873) – *200 de ani de la naștere*, „Mult e dulce și frumoasă limba ce-o vorbim...” Gheorghe Sion, *Omagiu limbii române, Limba Română în Cântec (31 august – Ziua Limbii Române), Mihai Eminescu – 170*

de ani de la naștere (15 ian. 1850 - 15 iun. 1889), *Ziua Națională a Culturii, Miracolul eminescian, Ziua lui Grigore Vieru*, „Grigore Vieru – valoare și adevăr poetic”; Iulian Boldea, *Alecu Russo – 201 ani de la naștere* (17 martie 1819 - 5 februarie 1859), *Alecu Russo virtual, În Universul Muzicii* etc.

- Educația ecologică. Trăind în armonie cu natura! (5 iunie - Ziua Mediului), Apa - elementul indispensabil omului pentru a supraviețui (22 martie - Ziua Apei); „Nu moștenim Pământul de la străbunii noștri, ci îl împrumutăm pentru copiii noștri” (22 aprilie - Ziua Planetei Pământ).

- Educația estetică. O serie de expoziții dedicate sărbătoririi aniversărilor și creațiilor scriitorilor și poezilor, muzicienilor, compozitorilor, artiștilor au contribuit la dezvoltarea gustului artistic. Menționăm cele mai interesante și memorabile expoziții: *Cadran Universal, Valori Culturale, Naționale și Universale, Confluente Literare*.

- Dezvoltarea culturii juridice, activității civile, formarea percepției importanței legislației, cunoștințelor și abilităților de responsabilitate civilă: Drepturile omului și protejarea lor prin lege (10 decembrie - Ziua Internațională a Drepturilor Omului), Politici de protecție a drepturilor copilului (Ziua Drepturilor Copiilor), Interesul public este mai important decât ținerea secretă a informației (28 septembrie - Ziua Dreptului de a Ști); Creativitatea tehnică - Inventica-motorul principal al dezvoltării societății ; Surse online de Informare și Documentare în Domeniul Proprietății Intellectuale (26 aprilie - Ziua Proprietății Intellectuale), Toleranța în societatea contemporană (16 noiembrie - Ziua Toleranței).

- Un stil de viață sănătos. Educație pentru sănătate-dreptul meu, alegerea mea, Stop Fumat ! (31 mai - Ziua împotriva fumatului, (7 aprilie - Ziua Sănătății), Nu vă ucideți tinerețea cu droguri ! (26 iunie - Ziua împotriva Consumului și a Traficului ilicit de Droguri).

La solicitarea profesorilor USARB au fost organizate 12 expoziții, prezentate în cadrul:

- **Conferinței online.** Viața și opera psihologului american Albert Bandura (1925), cea de -a VI-a ediție a Colocviului Științific

în cadrul cursului universitar Istoria Psihologiei cu genericul: Albert Bandura „Dacă eficacitatea este lipsită de sine, oamenii tind să se comporte ineficient, chiar dacă ei știu ce să facă”, organizat de Catedra de Psihologie (26.05.2020). Comunicat disponibil: <http://libruniv.usarb.md/index.php/ro/noutati/34-evenimente/900-colocviu-ban-dura>;

- **Conferinței Internaționale și Master class online.** Opere alese din creația compozitorului Oleg Negruța - 85 de ani de la naștere „Educația artistic-spirituală în contextul învățământului contemporan: realizări, provocări, perspective” (30-31 octombrie, 2020);

- **Ședinței de catedră online.** Vasile Zagorschi (27 februarie 1926 - 01 octombrie 2003): Compozitor, pianist și pedagog;

- **Ședinței de susținere a tezei de doctor.** „Contribuții științifice. Angela Bejan, asistent universitar, Catedra de Științe ale Educației, Facultatea Științe ale Educației, Psihologie și Arte, Universitatea de Stat „Alecu Russo” (28.05.2020);

- **Atelierului municipal online.** „Evaluare calitativă în învățământ - convertire a performanțelor în succes”, organizată la solicitarea Liceului Teoretic Republican „Ion Creangă” din Bălți și prezentată în cadrul Atelierului municipal pentru profesorii de Limba și literatura română cu genericul: „Personalizarea strategiilor de evaluare în contextul implementării calitative a Curriculumului 2019 la „Limba și literatura română”, online, pe platforma Google Meet (08.12.2020);

- **Colegiului Pedagogic „Ion Creangă”.** Anul Lecturii: „Ion Creangă” - 183 de ani de la naștere cu participarea Consulului General al României la Bălți, Petrișor Dumitrescu (<https://nordnews.md/video-ion-creanga-omagiata-de-studentii-unui-colegiu-din-balti-care-poarta-numele-scriitorului/>);

- **Autogovernării Studențești USARB.** Anul Lecturii - *Drepturile Organizațiilor Internaționale, Anul internațional al sănătății plantelor*;

- **Laboratorului practic Lingvistică și Lexicologie** (19-30 februarie) în cadrul lecțiilor de laborator, *Lexicografie. Classification of 7. Dictionaries, Dictionary Structure*

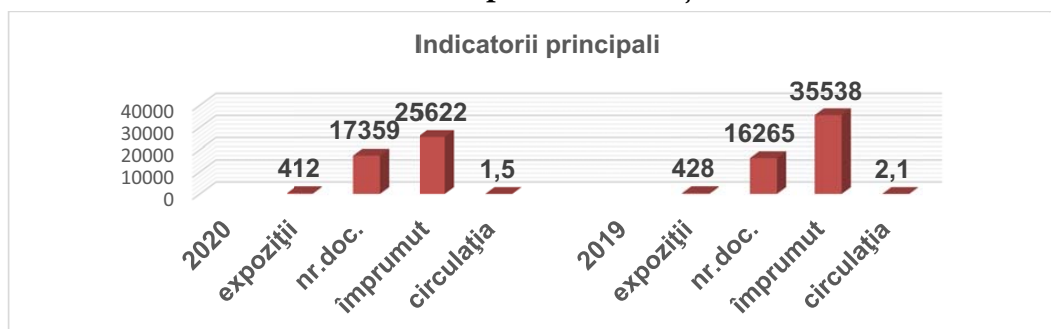
- Facultatea de Litere, Catedra Filologie engleză și germană; Colecția variată de dicționare în limbile: engleză, română, germană, franceză, rusă - Catedra Filologie engleză și germană; *Publicații periodice în limbi străine - ziare* - Catedra Filologie engleză și germană;

- **Lansărilor de carte:** Gheorghe Calamanciu, dramaturg, poet și publicist - car-

tea: *Femeie a târziului*.

În 2020 toate subdiviziunile de împrumut la domiciliu, sălile de lectură, Mediateca, Centrele ONU/UE, Punctul de Informare NATO, Centrul de Informare a României, au organizat 412 expoziții, fiind prezentate 17 075 de surse, împrumutate - 26 637 volume, circulația 1,5, în 2019 circulația publicațiilor de la expoziții era de 2,1.

Figura 1.Indicatori principali: expoziții, număr de documente prezentate, împrumut, circulație

Biblioteca în carantină nu a fost închisă, cu toate acestea, există o scădere mare a numărului de vizitatori. Studenții, cadrele didactice de la cele 4 facultăți, elevii de la colegiu și liceu au continuat să folosească serviciile bibliotecii. Angajații și utilizatorii au folosit echipamente de protecție personală (mănuși, măști), spațiile au fost igienizate regulat. Indicele de lectură este 1,5 ceea ce face posibilă concluzia că bibliotecarii au promovat colecțiile în mod regulat. În cursul anului au fost solicitate de cadrele didactice - 44 de expoziții.

În practica bibliotecară a serviciilor la distanță în pandemie și autoizolare există mai multe moduri de a deschide colecțiile bibliotecii. Bibliotecarii universitari bălțeni sunt pregătiți și capabili să utilizeze tehnologiile media: de la crearea unui mesaj de informare pentru un web site sau rețele sociale la produse complexe de informații care combină text, sunet, imagini statice și dinamice. Cel mai comun mod este de a crea și posta expoziții virtuale pe web site. Printre acestea există atât resurse care extind durata de viață a expunerilor reale și reflectă potențialul lor informațional, cât și produse informaționale originale (expoziții însoțite de voce, o melodie clasică sau contemporană). Site-ul Bibliotecii Științifice USARB este unul dintre principalele instrumente

pentru accesarea bibliotecii și posibilitatea unei comunicări interactive: evenimente, informații de referință, resurse electronice, baze de date, link-uri adnotate către cele mai semnificative resurse etc. La adresa (<http://libruniv.usarb.md/index.php/ro/noutati>) au fost postări semnificative în rubrica Noutăți/ Evenimente / Expoziții online, utilizatorul găsind expoziții virtuale dedicate temelor, problemelor reale ale timpului în susținerea studiului și cercetării, date aniversare și semnificative. În 2020, numărul expozițiilor virtuale s-a dublat, încercând să maximizăm varietatea tematică a acestora, prezentate pe site-ul oficial al Bibliotecii Științifice, Blogul BȘ USARB în dialog cu utilizatorii (<https://bs-usarb.blogspot.com/>) și rețelele sociale. Menționăm că un aspect esențial în politica managerială este creșterea gradului de transparență, vizibilitatea activității expoziționale. 11 expoziții au fost accesate de 529 de ori în Calameo, Odnoklassniki (M. Eminescu - 170 de ani; Grigore Vieru „Taina care mă apără”, Creație, Inovație, Performanțe, Produsul Științific și didactic al USARB, orașul Bălți etc.). Informațiile educaționale/culturale/științifice, expozițiile, prezentarea unei căți în Blog a capătat o importanță mărită în conștiința utilizatorului.

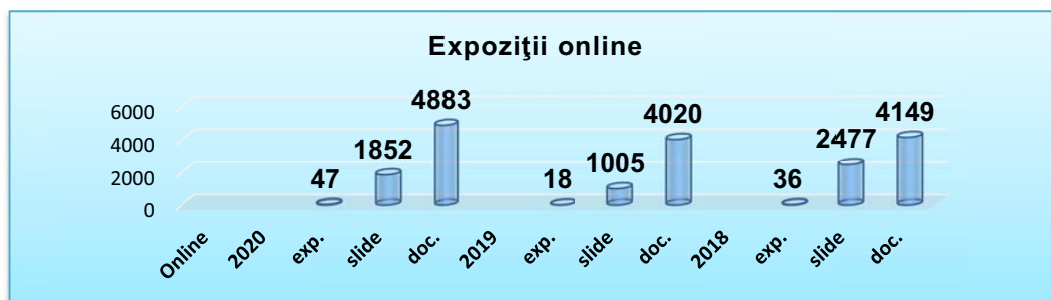
Figura 2. Indicatorii Blogului BŞ USARB, rețele sociale

Pe pagina web a Bibliotecii au fost postate 47 de expoziții, fiind expuse online 4 883 de documente în 1 852 slide-uri, în 2019 la 18 expoziții au fost expuse 4 020 de documente în 1 005 slide-uri, în 2018 la cele 36 de expoziții au fost expuse 4 149 de do-

cumente în 2477 de slide-uri. Bibliotecarii au postat cu regularitate informații despre evenimente, expoziții, manifestări culturale. În fiecare program de publicitate a unei teme se face trimitere spre evenimentul postat pe site.

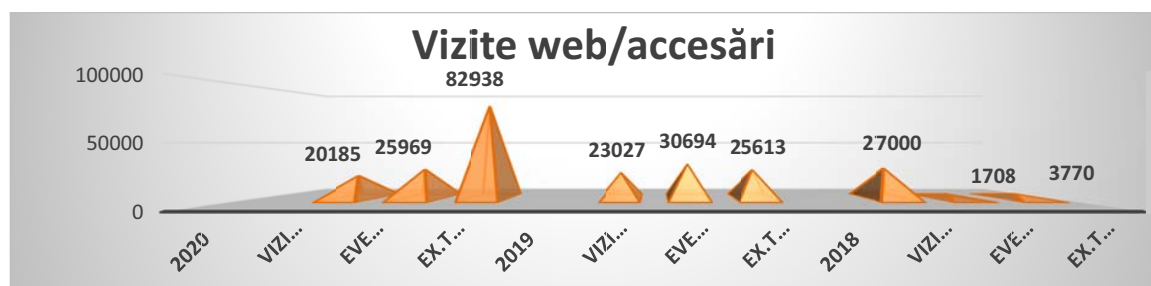
Figura 3. Indicatorii (nr. exp., nr. doc., nr. slide-urilor) expozițiilor online: 2020-2018

Cele mai vizualizate expoziții au fost: „Tot ce-i românesc nu pierе”. *Mihai Eminescu - 170 de ani de la naștere* (23 870 views); *Taina care mă apără* (Grigore Vieru) (22 417 views); *Liviu Damian - poet, eselist, scriitor, traducător: 85 ani de la naștere* (1441views); *Elena Harconița la a 65-a aniversare* (1447 views); *Familia - promotor al valorilor* (15 mai - Ziua Internațională a Familiei) (1196 views); *Unitate, diversitate, integrare* (1202 views); *9 mai - Ziua Euro-*

pei (1311views); *România, stat European* (1126 views); *Piotr Ilici Ceaikovski, compozitor rus - 180 de ani de la naștere* (1213 views); *Educația muzicală în formarea și dezvoltarea copilului* (1257 views); *Peter Handke - Laureat al Premiului Nobel pentru Literatură 2019* (1168 views); *Drepturile copilului pe înțelesul tuturor dedicată Zilei Internaționale a Copiilor* (1180 views); *Universul Lecturii* (1175 views) etc.

Figura 4. Indicatorii vizitelor (evenimente, exp. tematice) pe web /accesări

Din *Rubrica Noutăți, Evenimente*, 20 185 vizitatori au accesat evenimentele de 25 969 ori, expozițiile tematice de 82 938 ori, în 2019, 23 027 vizitatori au accesat de 30 694 ori evenimentele, expozițiile tematice de 25 613 ori, 2700 de vizitatori în 2018 au accesat evenimentele de 1 708 ori, iar expozițiile tematice de 3770 ori.

Viața Culturală a Bibliotecii în condiții de criză pandemică

Criza provocată de Coronavirus a schimbat dramatic și rapid viața Bibliotecii Științifice USARB. Ca și alte biblioteci din lume, la recomandarea Ministerului Educației, Culturii și Cercetării, a oficialilor din domeniul sănătății publice - Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova (<https://mecc.gov.md/ro/>), Biblioteca a închis, doar pentru o perioadă scurtă, accesul fizic, dar a rămas deschisă pentru utilizatori online și a continuat să susțină activitățile de instruire și de cercetare la distanță cu resurse și servicii. Biblioteca a redirecționat Programul în spațiul virtual oferind servicii și conținuturi digitale de care comunitatea academică a avut și continuă să aibă nevoie. Nu au fost organizate evenimente culturale cu prezența fizică a participanților.

Nevoile utilizatorilor sunt satisfăcute prin pagina web a Bibliotecii (<https://libruniv.usarb.md>) : catalog online, adrese ale bibliotecilor din țară și de peste hotare, Biblioteca Digitală, Portaluri ale Uniunii Europene, Organizației Națiunilor Unite, Pro Europa, Arhiva Instituțională ORA USARB, Depozite internaționale, publicațiile Bibliotecii, acces la diverse baze de date. Pentru cercetare și informații coordonatorii Centrelor, Clubului ONU Nord în această perioadă puteau fi contactați prin intermediul aplicațiilor: *Bibliotecarul online, messenger sau telefonic*. La 18 mai, Biblioteca a fost redeschisă parțial pentru personal și cititori, dar ca măsură de precauție, administrația USARB a instituit un program unic (luni - vineri de la 9:00 la 16:30) pentru toți angajații. Vizitatorii au putut utiliza colecții, baze de date și servicii de scanare, răspunsuri la tot felul de întrebări. Pentru utilizatori era necesar regimul de măști, mănuși și distanța socială. După ce cărțile, revistele erau returnate de utilizatori, publicațiile plecau

în carantină – într-un loc special desemnat, rămâneau acolo timp de 72 de ore, după care bibliotecarii le așezau în rafturi. A fost asigurată aerisirea constantă a spațiilor.

În cursul anului 2020 au activat *Clubul Cărții, ONU NORD / Educație Civică Europeană*. Gama de activități promovate dezvăluie istoria completă și bogată a fiecăruia din ei. În cadrul lor se explorează colecția Bibliotecii din lumea europeană, bizantină care prezintă o nouă lumină asupra culturilor cu comorile sale, care formează gustul pentru frumos.

Evenimente în Clubul Cărții

Ca în fiecare an la 15 ianuarie la Biblioteca Științifică împreună cu Centrul de Informare al României au marcat Ziua Națională a Culturii și Ziua lui Mihai Eminescu. Au fost organizate mai multe expoziții educaționale dedicate marelui poet: *Tot ce-i românesc* (Jean Moscopol), Centrul de Informare al României, <http://libruniv.usarb.md/index.php/ro/noutati/expozitii-tematice/video/mihai-eminescu-170-de-ani-de-la-naștere>; *Mihai Eminescu – 170 de ani de la naștere*, hol, parter; *Arta cuvântului eminescian*, Sala de împrumut nr. 1 Documente științifice, beletristice; *Chipul lui Mihai Eminescu în opera artiștilor plastici*, Sala de lectură nr. 3 Științe psihopedagogice, naturii, reale. Arte; *Miracolul eminescian*, Sala de lectură nr. 2 Științe filologice; „*Pe lângă plopii fără soți*”, (M. Eminescu), Documente muzicale; „*Eminescu e întruparea literară a conștiinței românești, una și nedespărțită*” (Nicolae Iorga) *Opera lui M. Eminescu în versiunea electronică* (DVD-Rom-uri, CD-Rom-uri, materiale audiovizuale în colecția Mediatecii. Expozițiile au reunit titluri apărute de-a lungul timpului despre opera și omul Eminescu din colecțiile Bibliotecii. Bibliotecarii au vorbit despre opera lui Eminescu, referințe critice de eminescologi din țară și de peste hotarele ei, cărțile traduse în peste 150 de limbi în care a fost editat în volume și în grupaje de versuri în peste 250 de țări, tălmăcit, interpretat, comentat sau citat în dicționare și enciclopedii în 64 de limbi, *Eminescu în corespondență, Eminescu în medalii, Eminescu în pictură, Eminescu în arhitectură*. Un viu interes au stârnit printre elevi,

„Manuscrisele” poetului Mihai Eminescu, dăruite Bibliotecii Științifice de Academia Română. Pentru o clipă cei prezenți au putut vedea, citi versuri, fragmente de proză și piese de teatru, traduceri scrise de mâna lui Eminescu. Pe tot parcursul Zilei Eminescu, Programele Infodocumentare ale Bibliotecii Științifice au găzduit momente lirice derulate la TV din hol, pe site-ul Bibliotecii Științifice, pe rețelele sociale.

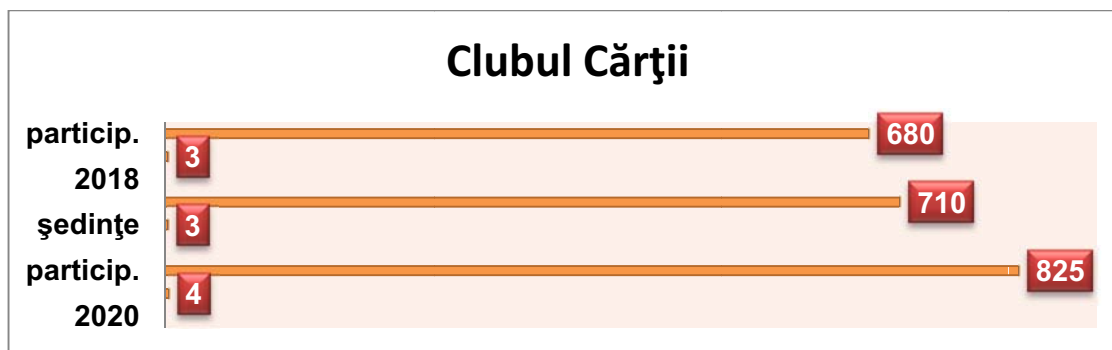
La 5 februarie 2020 a fost consemnată Ziua Internațională a Cititului Împreună (ediția a patra a Campaniei Naționale de Promovare a Cititului cu voce tare, cu genericul „Citim Împreună Moldova-2020” susținând evenimentul global World Read Aloud Day (<http://www.litworld.org/>), la care participă milioane de oameni din peste 170 de țări, organizat de către LitWorld. Ziua a fost presărată cu expoziții de promovare a lecturii cărților: „Cărți jubiliare în anul 2020”, Sala de lectură nr. 2 Științe Filologice, *Anul 2020 – Anul internațional al sănătății plantelor*, Sala de lectură nr. 3 Științe psihopedagogice, ale naturii. Arte, „Ramurile și importanța geografiei”, Sala de lectură nr. 1 Științe socioumanistice și economice, „Zece scriitori care au schimbat lumea” (din colecțiile BȘ USARB), Celor îndrăgostiți de lectură, aflați în căutare de noi titluri, le-au fost recomandate „101 cărți românești de citit într-o viață”, semnată de Eugen Istodor, și „Cărți pereche în literatura română și universală”, semnată de Elisabeta Lăsconi. Expoziția „În lumea gândurilor înțelepte” organizată de Oficiul de Referințe bibliografice, a oferit utilizatorilor posibilitatea să

lectureze aforisme din antichitate până în zilele noastre. Expoziția „Arta de a face viața fericită” organizată în Serviciul Informare și Cercetare bibliografică, a propus un șir de documente despre arta de a trăi în armonie cu lumea înconjurătoare și cu noi înșine etc. În această zi au fost premiați cu Certificate *Cei mai fideli utilizatori ai Bibliotecii Științifice USARB în anul 2019*.

În data de 11 februarie 2020 în Mediatecă a fost promovată *Ora practică privind siguranța online* cu genericul: *Împreună pentru un Internet mai bun!* pentru utilizatori, fiind focalizați asupra unui set de resurse informaționale, obiective și scopuri ale campaniei de promovare a Internetului sigur. Concomitent au fost reamintite regulile de bază a netichetei și prezentate surse utile despre siguranța online.

Tradițional, la 14 februarie este sărbătorită ziua de naștere a lui Grigore Vieru, poetul tribun și simbol al națiunii, propunând comunității academice, oaspeților USARB un Program Infodocumentar dedicat celor 85 de ani de la naștere. De ziua poetului au fost programate un șir de expoziții dedicate poetului, care „a fost un poet al tuturor și a fost iubit de mici și maturi, astfel, încât își merită respectul din partea cititorilor săi”. (Raisa Vieru). Utilizatorii au fost invitați să acceseze și să viziteze expozițiile : „Taina care mă apără”(Grigore Vieru), website-ul Bibliotecii Științifice USARB; Ziua Grigore Vieru, astfel luând act despre colecția Vieru, viața și creația poetului, documentele electronice, diverse website-uri literare, webul vierean, dedicate marelui poet român.

Figura 5. Indicatorii principali ai activității Clubului Cărții

IMPACT: În total au fost promovate 4 manifestări: o oră practică, 20 prezentări de expoziții de documente, au participat 825 de utilizatori.

CLUBUL ONU NORD / EDUCAȚIE CIVICĂ EUROPEANĂ

Printre serviciile pe care le oferă Centrul de Documentare a ONU, Centrul de Informare a Uniunii Europene sunt Cluburile sale originale care reunesc **Grupuri tematice** de la cele 4 facultăți și ONG-uri studentești. Temele de bază abordate în cadrul întâlnirilor tradiționale și online sunt: viața în comunitate, gestionarea deșeurilor, stil de viață durabil. Unul din punctele forte este că Clubul ONU NORD contribuie la promovarea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă 2030 la nivel comunitar, distribuind informații necesare despre ODD. Acestea sunt promovate prin organizarea expozițiilor permanente: „Deceniul de luptă împotriva deșertificării (*Obiectivele de Dezvoltare Durabilă: Obiectivul 13. Acțiune asupra Climei*), „2011-2020 - Deceniul Biodiversității” (*Obiectivele de Dezvoltare Durabilă: Obiectivul 16. Viața pe Pământ*), Ziua Europei, ONU - 75 de ani de la fondare. Pe marginea temelor expozițiilor au avut loc prezentări de carte, urmate de discuții, schimb de opinii și informații.

Activități desfășurate până la pandemie:

În data de 5 februarie, coordonatorul de Programe infodocumentare. Marketing, a participat cu expoziția *Dreptul la viață fără frică, fără violență* la masa rotundă cu genericul: *Educația - vaccin împotriva bullyingului*. Evenimentul a fost organizat de Catedra de Psihologie a Facultății de Științe ale Educației, Psihologie și Arte. Expoziția prezentată a inserat documente din colecția BȘ USARB, a Centrului de Documentare a ONU și a Uniunii Europene în care sunt documente ce tratează diverse tipuri ale bullyingului, factorii facilitatori pentru *bullying - o formă a violenței psihologice, caracterizată ca un comportament agresiv, menit să provoace suferință*. Utilizatorii au avut posibilitatea să vizualizeze filmele *Nu te va iubi, Stop Bullying!*, în cadrul cărora par-

ticipanții au luat act despre dimensiunea bullyingului verbal în școală, cum să facă față comportamentelor variate și diverselor cazuri de agresivitate fizică și verbală.

Săptămâna Educației Deschise a avut loc între 2 - 6 martie 2020 (vezi programul și raportul pe website-ul Bibliotecii) <http://libruniv.usarb.md/images/pdf/2020/raport-sed.pdf>, afișat pe website-ul: <https://www.openeducationweek.org/events/open-educationweek-in-university-community-in-2020>.

În cadrul acestei Săptămâni au fost organizate: o masă rotundă, 12 sesiuni de prezentări de expoziții în PowerPoint. Masa rotundă cu genericul *Plantarea semințelor unei noi pedagogii* a avut loc la 2 martie 2020. Bibliotecarii au discutat cu studenții anului trei de la Facultatea de Științe ale Educației, Psihologie și Arte despre elementele de bază ale educației deschise, au reflectat asupra experiențelor pedagogice privind barierele ce pot fi depășite pentru o deschidere prin intermediul tehnologiilor informaționale moderne. Participanții și-au formulat ideea privind pedagogia deschisă și resursele deschise. Moderatorul evenimentului a atenționat asupra revoluției globale în domeniul predării și învățării, elaborării unei vaste cantități de resurse educaționale pe Internet, accesibile pentru uzul tuturor, contribuind la volumul întregii cunoașteri umane. Celor prezenți le-au fost oferite materiale promoționale, flyere cu link-uri la platforme educaționale și bune practici pentru educație deschisă. Programul a cuprins 12 sesiuni de prezentări cu următoarele subiecte: *Educația Deschisă - 2020, Platforma de resurse educaționale (OER) gratuită, Piața de bune practici pentru educație deschisă, Cursuri Masive Deschise Online MOOC „Educația deschisă în Republica Moldova și platforma Centrului Educațional PRO DIDACTICA*, informând publicul despre Știința Deschisă - o politică oficială a Uniunii Europene (UE), la cel mai amplu program de cercetare și inovare derulat de UE - Orizont 2020, finanțarea de 80 de miliarde euro pe durata a 7 ani (2014-2020), intenția Republicii Moldova de a se integra în Spațiul Euro-

pean de Cercetare (ERA), luând în considerație legislația Republicii Moldova, care prevede anumite elemente de Știință Deschisă și care se impun pentru implementare. Republica Moldova desfășoară o reformă cuprinzătoare în educație (Strategia Educația 2020, Codul Educației al RM etc.), inclusiv cu sprijinul internațional, ceea ce accentuează relevanța competențelor digitale și TIC în domeniu. (Strategia Educația 2020, Obiectivul 5. Pentru a mări eficiența sistemului educațional, extinderea și diversificarea serviciilor educaționale prin dezvoltarea oportunităților oferite de tehnologia informației și comunicațiilor).

Din luna mai până în decembrie (*timp pandemic cu restricții*), Cluburile Centrului de Documentare a ONU, Centrului de Informare al Uniunii Europene au continuat munca de la distanță, oferind utilizatorilor de pe platformele ONU, agențiilor ONU, platformele Europene, rețelele de socializare, linkuri, adrese spre resurse interesante pentru învățare, citire în format electronic, cu informații cognitive. Platformele internaționale invitau utilizatorii să participe la concursuri, cursuri de masterat, webinare, să privească video - filme educaționale, științifice, de recreere interesante, proiectate în repetate rânduri, și, de asemenea, întâlniri cu alți cititori de pe toate continentele, folosind conexiuni online pe diverse platforme. Monitorizarea a arătat că portalurile (www.un.org, op.europa.eu, <https://www.md.undp.org/>, <https://moldova.unwomen.org>), și cele 24 de platforme ale Agențiilor ONU și UE, (<https://e-justice.europa.eu/>, <https://op.europa.eu/en/publication>, eu.cordis.europa.eu etc.) au fost utilizate de cititori din peste 100 de țări ale lumii; inclusiv și studenții comunității academice a USARB din Republica Moldova. În conformitate cu Legea dreptului de autor și drepturile conexe, 1447 de documente au fost livrate electronic prin messenger, e-mail, decărcate pe stick-uri. De exemplu: Invitație să ia act de Booktrailere și să se familiarizeze cu noutățile din cadrul CD a ONU/UE, baze de date ONU, CORDIS, cu resurse și informații cu acces deschis la diverse cărți electronice și cursuri pentru profesorii care au trecut la predarea online.

Subiectele sunt cele mai diverse, axate pe curricula universitară, pe interesele grupurilor țintă de cititori: știință, jurisprudență, educație, biografii ale oamenilor de stat, cărți publicate de instituțiile Uniunii Europene, proiectele Uniunii Europene, temele anului 2020 privind sănătatea oamenilor, protejarea de COVID-19, tema ecologică unde este menționată Moldova ca lider pe calea acțiunilor climatice, programul de mentorat (implementat în R. Moldova 2018-2021) dedicat organizațiilor societății civile și supraviețuitoarelor implicate în eliminarea fenomenului de violență etc.

Pe parcursul lunii mai, Delegația Uniunii Europene în Republica Moldova, împreună cu ambasadele statelor membre UE acreditate în Republica Moldova și ambasadele țărilor Parteneriatului Estic, Centrul de Documentare al Uniunii Europene, sărbătorit în mediul online Ziua Europei, 70 de ani de la Declarația Schuman prin organizarea expoziției virtuale *Unitate, diversitate, integrare* (1202 views) și postarea acesteia pe pagina web a BȘ USARB, rețelele de socializare.

Procesul educațional a continuat pe paginile Buletinului Informativ al UE (4 numere), Noutățile ONU (4 numere) (4 860 accesări). Pe lângă informațiile despre activitățile ONU, a Uniunii Europene sunt publicate articole educaționale, științifice; utilizatorii sunt familiarizați cu resursele și instrumentele de cercetare online care cuprind noutățile repozitoriului CORDIS și al Oficiului pentru Publicații al Uniunii Europene.

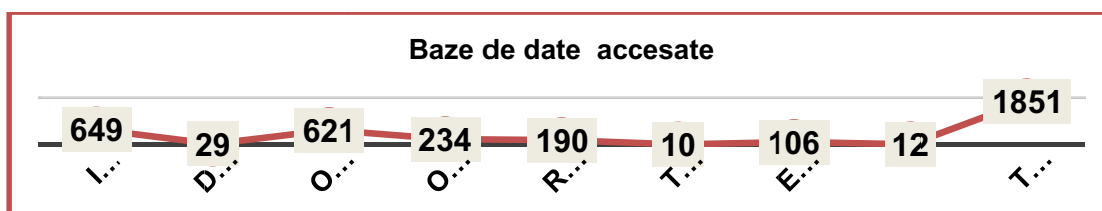
În timpul carantinei au avut loc evenimente online interesante, printre care: Conferința internațională dedicată aniversării a 175 de ani de la fondarea Națiunilor Unite. În susținerea acesteia la 24 octombrie, Centrul, Clubul ONU a organizat expoziția

online, *Organizația Națiunilor Unite - Garantul Păcii și Stabilității Internaționale* (75 de ani de existență a ONU) (276 views) <http://libruniv.usarb.md/images/pdf/2020/raport-oa.pdf>, propuse fiind documente din colecția Centrului de Documentare a Națiunilor Unite, deschis în anul 2001 BŞ USARB, de către PNUD Moldova. Documentele selectate invită utilizatorii să ia act de activitatea și realizările Organizației Națiunilor Unite, a Agențiilor ei în domeniile păcii și securității, dreptului internațional și asistenței umanitare pentru refugiați și populației vulnerabile, dezvoltării drepturilor omului, problemelor globale și crize, printre care schimbările climatice, egalita-

tea de gen, migrația și COVID-19.

De Ziua Bazelor de date științifice (24 octombrie), declarată de Consorțiul REM, bibliotecarii au sporit informațiile privind cele peste 103 baze de date, abonate de USARB, inclusiv accesul la produsele informaționale EBSCO, Cambridge Journals Online, Taylor & Francis Online Journal Library, CORDIS, Academia ONUResearch4Life, OPOCE, Doaj, Sage. Menționăm că în cursul anului 2020, Grupurile tematice au accesat de 1 851 de ori bazele de date din cadrul Facultăților, catedre, Bibliotecă, Buffet OA individual, din confortul casei.

Figura 6. Indicatorii bazelor de date accesate online

La solicitarea Autogovernării Studenților USARB, de Ziua Studentului, Tinerețului, coordonatorul Clubului a prezentat expozițiile *Tinerii construiesc pacea, Cărți noi în susținerea tinerilor cercetători*. Tinerii pasionați de lectură au fost invitați să exploreze, descopere colecția digitală și tradițională a Centrelor ONU/UE (<http://libruniv.usarb.md/images/pdf/2020/sapmana-tineretului.pdf>).

Astăzi, când vedem unele dintre rezultatele muncii noastre, putem face anumite concluzii. Serviciile online sunt de interes pentru cititori. Principalul lucru este să definim corect conținutul informației, să fie interesantă, utilă pentru publicul țintă, realizată cu o înaltă calitate nu numai de conținut ci și din perspectiva susținerii tehnologiilor informaționale, echipamentului tehnic. Sesiunile de informare cu titlul *75 de ani de la fondarea ONU, programul „Vocile ONU”*, transmisiile live, expozițiile virtuale, tururile online, mesele rotunde, discuțiile și multe altele în toate domeniile tematice de pe platforma <https://www.un.org/> au fost vizitate de utilizatorii universitari bălțeni fără să iasă din casă într-un cadru bun

de transmitere.

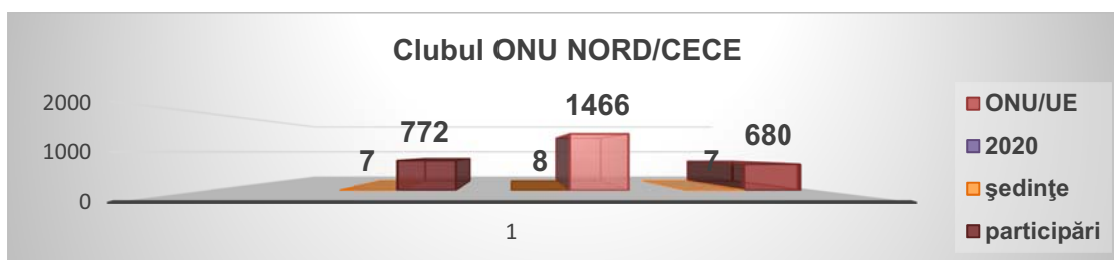
În data de 2 decembrie 2020, Valentina Prițcan, prorector pentru activitatea științifică și relații internaționale, conf. univ., dr.; Valentina Topalo, coordonatorul Centrului de Documentare al Uniunii Europene, Biblioteca Științifică USARB au participat la videoconferința Ambasadorului UE în Moldova, Peter Michalko, cu coordonatorii Centrelor de Informare UE și ai Euro cluburilor. Agenda videoconferinței a inserat următoarele teme: Prezentarea conceptului de activitate al rețelei Centrelor de Informare și Euro cluburilor pentru anul academic 2020-2021; Cooperarea Centrelor de Informare și Euro cluburilor cu proiectele finanțate de UE și cu organizațiile non-guvernamentale care implementează proiecte finanțate de UE. Videoconferința s-a finalizat cu o sesiune de întrebări și răspunsuri.

Anual, Clubul se angajează în promovarea și încurajarea respectării drepturilor omului și libertăților fundamentale pentru toți, fără deosebire de rasă, sex, limbă, origine națională, religie sau existența unor forme de handicap. Către Ziua Internațională

a Drepturilor Omului la 12 decembrie a fost organizată expoziția *Declarația Universală a Drepturilor Omului*, semnată de 185 de state, la 10 decembrie 1948, de Adunarea Generală a ONU. Documentele expuse fac parte din colecția CD a ONU și ilustrează Declarația concepută ca un „ideal comun

atins pentru toate popoarele și națiunile”. Republica Moldova a semnat Declarația cu cele 2 pakte la 28 iulie 1990. Astfel, statul Republica Moldova are obligația să creeze toate condițiile și să întreprindă toate acțiunile pentru ca fiecare cetățean al țării să se bucure de prevederile acestui document.

Figura 7. Indicatorii principali ai Clubului ONU NORD/Educație Civică Europeană

IMPACT: Cluburile ONU/ECE inserează 7 activități: două mese rotunde, Buffet OA individual online, 13 prezentări de carte, 13 sesiuni de prezentare a portalurilor, a bazelor de date dedicate, discuții, dezbateri etc. La

evenimente au participat 772 de utilizatori.

În total au avut loc 11 ședințe, la care au participat 1 595 de utilizatori, ceea ce reflectă tendința creșterii interesului public și activării eforturilor bibliotecii.

Figura 8. Indicatorii principali ai Cluburilor

Analizând activitatea Cluburilor putem concluziona că:

- spațiile de informare și documentare ale Bibliotecii Științifice, ale Cluburilor, au fost valorificate prin accesul Grupurilor tematice de studenți, elevi, cadre didactice la resursele de învățare conform cerințelor din perioada pandemică. În scopul valorificării și comunicării colecțiilor, au fost organizate colaborări pe diferite nivele cu cele 4 Facultăți, Colegiu, Liceu privind programele infodocumentare cu caracter local, național, internațional, atât tradițional cât și prin intermediul internetului fiind mijlocul eficient prin care s-au realizat unele activități.

Astfel, munca bibliotecarilor continua în orice timpuri. Centrul Manifestări Culturale / Programe împreună cu colegii din

alte subdiviziuni ale Bibliotecii Științifice USARB, în colaborare cu universitarii, cu Colegiul și Liceul „Ion Creangă” au demonstrat încă o dată că se poate lucra într-un format modern. Toate însă au solicitat creativitate atât la distanță cât și direct în bibliotecă cu acces restrâns. Bibliotecarii au acumulat un stoc semnificativ de conținuturi, au identificat portaluri, website-uri, au folosit chat-uri convenabile, formate pentru lucrul cu canale educaționale și conținut divers pentru a comunica cu utilizatorii. Bibliotecarii s-au transformat în bibliotecari – online, obținând abilități noi privind utilizarea platformelor de comunicare, instruire, de creare a resurselor noi în deplină colaborare, lucrând în echipe pentru realizarea unor procese complexe (corespondență, filmare, editare ș.a).

Referințe bibliografice:

1. BIBLIOTECA Științifică : Raport de activitate 2020. Bălți, 2021. 250 p.
2. DEDIU, Liviu-Iulian. Managementul serviciilor pentru utilizatori în bibliotecile contemporane. București : Ed. ANBPR, 2012. 274 p. ISBN: 978-606-92717-0-4.
3. Development and Access to information 2019 [online] [citată 11.02.2021]. Disponibil <https://da2i.ifla.org/wp-content/uploads/da2i-2019-full-report.pdf>
4. FLORIN, Cheorghe Filip. Platformele tehnologice europene. In: Academica. 2006, nr. 52-53, pp.30-31. ISSN 1220-5737.
5. IFLA Strategy 2019-2024 [online] [citată 12.02.2021]. Disponibil <https://www.ifla.org/files/assets/hq/gb/strategic-plan/ifla-strategy-2019-2024-en.pdf>
6. IFLA and COVID-19 [online] [citată 3 martie 2021]. Disponibil: <https://www.ifla.org/covid-19>
7. IFLA Global Vizion Ideas Store [online] [citată 18.02.2021]. Disponibil: <https://ideas.ifla.org/>
8. Manifestul Bibliotecilor pentru Europa [online] [citată 24.02.2021]. Disponibil: <http://www.bnrm.md/files/accesDedicat/MANIFESTUL-BIBLIOTECILOR-PENTRU-EUROPA.pdf>
9. MUNTEANU, A.Vasile. Marketing: știința și arta afacerilor. Iași: Tipo Moldova, 2009. 569 p. ISBN (10)973-8900-31-X; ISBN (13) 978-973-8900-31-8.
10. Resources for Libraries on Coronavirus [online] [citată 3 martie 2021]. Disponibil: https://www.everylibrary.org/resources_for_libraries_on_coronavirus
11. Strategia de dezvoltare a Bibliotecii Științifice USARB pe anii 2017-2022 [online] [citată 01.03.2021]. Disponibil: <http://libruniv.usarb.md/index.php/ro/despre-noi/strategii-politici-regulamente>